

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bulev Regele Ferinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. — Sürögnyom: Közlöny, Arad :—: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona kiadása és rotációs nyomás. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lejtel több. —: Egyes szám 3 Lej, Vasárnap 5 Lej. —: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint :—:

49-ik évfolyam, 36. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Szerda, 1933. február 15

Madgearut sértegették a Kamarában a köztisztviselői fizetésredukció miatt

„A kormány letöri az ellenzéki obstrukciót,“ — mondotta Vaida miniszterelnök — A magyar nyugdíjasok ügye — Lemondott a közoktatásügyi államtitkár Feloszlatták az ország összes szélsőséges szervezeteit

Bucurestiből jelentik: A Kamara mai ülésén Manolescu Strunga a liberális-párt részéről támadta a kormányt a fizetésredukciós törvényjavaslat vitája során, egyben pedig kérdést intézett a pénzügyminiszterhez, hogy a Berger-cég hogyan szállíthatott az államnak? Papacostea képviselő leleplezi, hogy 57 utazgató közigazgatási vezérfelügyelője van az országnak, amelyek mind horribilis összegeket emésztenek fel. A vita során szóváltások keletkeznek, aminek folytán az elnöklő Pop Ionel felfüggeszti az ülést, de ez cseppet sem mérsékli a kedélyeket. Madgearu miniszter kifejezi, hogy az ellenzéki pártok azért támadják a fizetésredukciós javaslatot, hogy ezzel szerezzenek népszerűséget maguknak. Mi, mikor ellenzéken voltunk, más eszközökkel küzdöttünk...

Egy hang: Ostromállapottal!

Madgearu: Sohasem fogunk visszaélni az ostromállapottal! Mint ahogy nem élünk vissza a fizetésredukciós rendelkezésekkel sem! A közoktatásügyi, a hadügyi és az igazságügyi tárca személyi kiadásait nem lehet oly mértékben leépíteni, mint a többiét. Tizenkét-tizen négy évvel ezelőtt más volt a követendő politika, mint ma, főleg a közoktatásügyi tárcánál és a miniszteriumok listái tele voltak hozzá nem értő tisztviselőkkel.

„Ostromállapot a parlamentben“

Madgearu beszédének további során kitért arra a 2734 magyar nyugdíjas ügyére is, amelyért annyi támadás érte már a múltban is a jelenlegi kormányt. Óriási összegeket emlegettek az ellenzéki sorokban...

Hegedüs Nándor: Hat milliárd lejről beszéltek, aminek egy negyedrésze sem volt igaz!

A kisebb páriok részéről közbeiktatásokkal zavarják Madgearut, aki elveszti türelmét. Kölcsönösen erős kifejezések röpködnek, pokoli zaj támad, amelyből Xenü liberális hangja hallatszik, aki Madgearut sértegeti. Vaida miniszterelnök kezd ekkor beszélni, mire a zaj kissé csillapodik.

Vaida-Voevod: Figyelmeztetem Önöket, hogy a kormány megfelelő eszközöket fog alkalmazni a rendzavarókkal szemben! Ha folytatják ezt az obstrukciót, a kormány tudni fogja ezeket az eszközöket igénybe is venni!

Tatarescu: Ostromállapot a parlamentben!

Vaida: Engedje meg, Tatarescu ur, de nem beszéltem erről! Éppen Tatarescu ur tudhatná, aki a csendőrséget vezette be az aktív politikába.

Tatarescu, Vaida, Bratianu Dinu és Lupu között zailanak le ezután heves szócáták, miközben Pop C István veszi át az elnöklést és csöndre inti a Házat. A Kamara nagy általánosságban megszavazta a tisztviselő fizetések redukciónjáról szóló törvényjavaslatot, majd áttértek a részletes vitára, amelynek során Toni képviselő a tanácsosság nevében tiltakozott a javaslat törvényerőre emelése ellen. Kifejtette, hogy a III. szakaszt semmi esere sem szabad megszavazni, mert ha a hadügyi és az igazságügyi tisztviselőknél is alkalmaznák a redukción, kevésbé magas reduk-

ciót kellene alkalmazni a többi köztisztviselőnél. Vaida miniszterelnök azt fejezte, hogy ma amidőn a nemzetközi helyzet annyira súlyos, semmi esetre sem lehet redukálni a hadsereg járandóságát. Toni javaslatát azonban számosan támogatják, mire a Kamara elhatározta, hogy fellette legközelebbi ülésén szavazással dönt.

Az Epoca szerint a parlament ülészsaka április 10-éig fog tartani. Eddig a fontosabb törvényeket, így a költségvetés, valamint a konverzió újabb rendelkezéseit megszavazzák.

Belpolitikai körökben erősen tartja magát annak a híre, hogy Petre Andrei közoktatásügyi államtitkár állásáról lemondott. Az Adeverul munkatársa kérdést intézett hozzá és az alminiszter nem cáfolta, de nem is erősítette meg a hírt. A lemondás állítólag a tanítói kar legújabb

Házkutatások és letartóztatások

A minisztertanácsban különben ismét számos törvényjavaslatot terjesztettek be az egyes miniszterek. Madgearu pénzügyminiszter előadta a vámtörvény módosítását, amely egy órán keresztül tartó vitát eredményezett. Ez azonban még mindig kevés volt a kérdés tökéletes letárgyalására és ennek következtében a vitát ma folytatják.

Mirto közlekedésügyi miniszter a CFR autonómiajáról szóló törvényjavaslatot nyújtotta be. A tervezet módját nyújt a közlekedési miniszternek arra, hogy a CFR igazgatótanácsának összeállítására befolyást gyakoroljon. A közlekedési miniszter állapítja meg azonkívül az igazgatótanács ügymenetét is.

A földművelésügyi miniszter bemutatta a Csehszlovákiával kötött állatexporthozásról szóló ratifikálását, azonkívül az agrártörvény módosítását. Az új agrártörvény tekintettel lesz a mezőgazdasági termékek árainak megállapítására is.

Németország belső békéjéért imádkoznak a német templomokban

Példáiban botrány a birodalmi gyűlés ellenőrző bizottságának ülésén — Érseki pásztorlevél — Ökölharc a német parlamentben

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés ellenőrző bizottságában a német parlamentárismus gazdag botránykrónikájában is példátlanul álló jelenetek játszódtak le tegnap, amikor Franck nemzeti szociálista képviselő, alelnök, az elnöklő szociáldemokrata Löbhe z rohant, ráordított, hogy azonnal hagyja el az elnöki emelvényt, mert a nemzeti szociálisták nem tűrik, hogy szociáldemokrata elnököljön. Majd lelökte az elnököt az emelvényről és maga vette át az elnöklést. A szociáldemokraták és kommunisták meg sem kísérelték, hogy ellentálljanak a nagy tulerőnek, hanem a nemzeti szociálisták gunyos nevetése közben kivonultak. Egy nemzeti szociálista öklével ver-

tezték. Utóda még ismeretlen.

Turbatu ezredet, a második hadtest hadbíró-ügyvezését, a hadügyminiszteriumba vezényelték. Utóda még ismeretlen.

Ellentétek a költségvetés körül

Bucurestiből jelentik: Vaida Sándor miniszterelnök vezetésével a kormány az éjszaka folyamán minisztertanácsot tartott. A tanácskozások belenyultak a késő éjjeli órákba, azonban semmi pozitív megegyezésre nem tudtak jutni sem a költségvetésre vonatkozólag, sem a törvénymódosító javaslatokkal kapcsolatban. A költségvetés problémája rendkívül erős fejtörést okoz Madgearu miniszternek, miután minden körültekintés dacára a végösszeg eléri a húszmilliárd lejt, holott a kormány elgondolása szerint ez az összeg legfeljebb 19 milliárdra mehet fel. Ellentét merült fel Madgearu és D. R. Ioanutescu között a közegészségügyi miniszterium budgetje körül, mert Ioanutescu nem képes annyira leredukálni a miniszterium költségvetését, amennyire Madgearu azt tőle követeli. Vaida és Mironescu közbenjárására Ioanutescu miniszter ma személyesen tárgyal tárcájának költségvetéséről Madgearuval.

A belügyminiszter rendelete értelmében az ország egész területén megkezdődött a szélsőséges irányzatú szervezetek és egyesületek feloszlattása. A nagyváradi hatóságok szintén rendeletet kaptak az összes kommunista alakulatok feloszlattására. Ennek értelmében az állambiztonsági hivatal több detektívje tegnap délelőtt megjelent a városi és falusi dolgozók blokkjának hivatalos helyiségében, ahol házkutatást tartottak. Ennek során sok iratot és az egész levelezést lefoglalták. A hatóságok több helyen tartottak házkutatást és hírek szerint sokezer lázító tartalmu röpcédulát találtak.

Marosvásárhelyen a sziguranca letartóztatta Lakatos Sándor, Blattner Ignác és Hirsch Márton kommunistákat, akiknél a házkutatások alkalmával kompromittáló iratokat találtak. Tordán szintén több letartóztatás történt. Kisebven több mint száz házkutatás és körülbelül ugyanennyi letartóztatás történt.

ki a tereméből egy néppárti képviselőt. Franck ezután a bizottság üléseit bezártnak nyilvánította.

Érdekes ezek után megemlíteni, hogy Gröber érsek ma pásztorlevelet tett közzé, amely legnagyobb részében a német politikai helyzettel foglalkozik. A pásztorlevélben felszólítja a katolikus egyház valamennyi német hívőjét, hogy csoportosuljon az egyház és annak főpásztorra köré, hogy uszítás, gyűlölet, testvérharc és gyilkosságok ne mocskolják be többé a német nevet. Az érsek elrendeli, hogy minden vasárnap a templomokban közös imát mondjanak Németország belső békéjéért.

Csütörtök
febr. 23

Az Aradi Filharmonia Egyesület

3-ik nagyszabású ZENEKARI HANGVERSENYE a Kulturpalotában, pontosan 9 órakor.

Vesélyel: Shuk Lajos karnagy.

Szólista: Szatmári Tibor zongoraművész

Jegyeladás: Sándor Ferencnél. — Jegyek: 30—120 L. Bérleti jegyek: 25—100 L.

Csütörtök
febr. 23

Fejedelmi gyászpompával kísérték utolsó útjára gróf Apponyi Albertet

Megrázó gyászszertartás a magyar parlament kupolacsarnokában — „Magyar voltál, remekbe foglalt magyar,” — mondotta Gömbös Gyula bucsubeszédében — Százezres tömeg állott sorfalat Budapest uccáin

A gyászünnepséget öt ország rádiója közvetítette

Budapestről jelentik: Apponyi Albert grófot a kulturális nemzetek együttérző érdeklődése és mélyszéles részvétele mellett egy egész nemzet kísérte ki kedden utolsó útjára, a budai koronázási templom hallgatag kriptájába. A temetés a maga imponáló gyászpompájában tiszteletes személyes részvétele mellett zajlott le, de a magyar rádió milliók és milliók számára tette lehetővé, hogy résztvegyenek rajta, mert öt külföldi rádióállomás számára is közvetítette. A temetési gyászszertartásokat és azokat a nagyszabású beszédeket, amelyekkel bucsút vett nemzete legendás puritánsága és kivételesen nagy képességeivel rendelkezett államférfiútól.

Vasárnap és hétfőn megközelítőleg kétszázezer ember rőtta le kegyeletét a ravatal előtt. Kedden már a kora reggeli órákban özönlött a nép az országház felé. A zsúfolt utvonalakon közel hatvanezer ember szorongott. A parlament előtt díszszázad sorakozott fel, a lépcsőkön díszőrség állt őrt. Fél tízkor megjelentek a törvényhozás tagjai, szinte kivétel nélkül valamennyien és a ravatal körül helyezkedtek el. Háromnegyed tízkor érkezett meg Gömbös Gyula miniszterelnök, utána a törvényhozás elnökei, a főhercegek, miniszterek. A koporsót ellepték a koszorúk. Elöl a család, lejjebb Zita és Ottó, a kormányzóé, a bolgár királyé, az osztrák szövetségi elnöké, Mussolinié külön feltűnik, mert csaknem három méteres babékoszoru. Titulescu koszorúja is élénken szembetűnik. Bársony vánkoston Apponyi rendjelei. A koporsó mellett állanak Apponyi Albert gyermekei, György fia, két leánya és veje, gróf Pálffy. Pontban tíz órakor harsónak adják tudtul a kormányzó érkezését. A ravatal képviselőházi oldalán elhelyezett karosszékekben Horthy Miklós kormányzó foglalt helyett, vele szemben a felsőházi oldalon felállított karosszékekben Károlyi József gróf, felsőházi tag, az aranygyapjas-rend lovagja ült, aki Zita és Ottó nevében jelent meg. A kormányzótól jobbra, tőle kissé hátrább kapott helyet a bolgár király részéről megjelent Csomakov bolgár ügyvivő, balján Henetz Leopold osztrák követ, mint Miklós köztársasági elnök megbízottja. A diplomaták külön páholyban foglaltak helyet. Elsőnek Pellier cseh és Grigorcea Bazil román követ érkeztek. A kormányzó érkezése után megkezdődött a gyászszertartás. A Budai Dalárda elénekelt a Hímnuszt, majd Serédy Jusztinián dr. hercegprimás maga pontifikálta a gyászszertartást. Fölhangzik a Circum dederunt... A papnövendékek hangjából kihallatszik, amint a hercegprimás fátyolos hangon, könnyes szemmel mondja a liturgiát.

A gyászbaborult magyar nemze

Gömbös Gyula miniszterelnök a magyar nemzet nevében a következő beszédben bucsúztatta el Magyarországot nagy halottját:

— Nagyapponyi Apponyi Albert gróf, a nemzet nevében bucsúzom el tőled.

— Nemcsak családod, nemcsak az országgyűlésnek két háza bucsúzik el Tőled és gyászol, hanem millió magyarok.

— Nemcsak ezek a gyertyák égnek a koporsó körül, hanem gyászbaborult nemzeted minden egyes tagjának kezében ég egy gyertya, a hála és az imádság gyertyája.

— A Te életed hosszú élet volt, történelmi

korszakokat átfogó élet, küzdelmes nemzeti élet, mert amikor bölcsöd ringott, vérzivataros idők előestéjén állott a nemzet.

— Amikor kisgyermek voltál, visszhangzott még a szabadság és a függetlenség jel-szava és ifju korodban, az elnyomtatás után, Deák Ferenc bölcsességét és tanításait láttad és hallottad. És amikor Kossuth Lajos meghalt, te voltál az, aki a nemzet nevében ott állottál a nagy halott emléke körül. Össze tudtad egyeztetni a dinasztia és a nemzet érdekeit. Őszinte szószólója voltál a magyar ügynek és ha kellett, sikraszállottál nemzeti önállóságunkat célzó küzdelmekben a nemzetért. Küzdöttél a monarchiáért, de gondolatvilágod tengelyében mégis az öncélú magyar gondolat lebegett. Magyar voltál, remekbe foglalt magyar.

— Küzdöttél és szenvedtél ezért a nem-

Másfél kilométeres gyászmenet ezek sorfala között

Miközben a koporsót leemelték a katedrálisról, dr. Koudela Géza, a magyar Studio speakerje meghatott hangon mondta a mikrofonba:

— A zenekar az „Istenek alkonya”-ból Siegfried haláljelenetét játszotta.

A speaker tovább ismertette ezután a gyászmenetben szereplő küldöttségeket és elmondotta, hogy a jászberényiek — kétszázötvenen — magukkal hozták Lehel kürtjét. Az országház-téren sok ezer ember áll és várja a menetet.

— Apponyi Albert gróf holtteste mindinkább távolodik az országháztól. Istenem, magyarok! Csak ismét felbugna hangja, csak ismét beszélne. Ugy-e, csak a testét viszik el innen, de a lelke itt marad közöttünk. Apponyi Albert szelleme maradj itt, nyalábold át a bomló, hulló magyar kévét. Ihless, örködjél szegény magyar hazánkon.

Az utolsó szavaknál már megcsuklott a bemozdó hangja és zokogásba fult. Gyászos tam-tam zug fel ezután és a lassu dobpergésen keresztül süvített egy sikolyba törő asszony zokogás. A gyászoló család egyik tagja nem tudott többé erőt venni magán.

Megindult a hatalmas, imponáló menet. A sok ezer főnyi tömeg kísérete kigyózva haladt végig a halottaskocsival a Rudolf-rakparon, a Lánchidra, a Hunyadi János-uton át a Disz-térre, innen a Tárnok-uccán keresztül a Szent Háromság-térre. Az utvonalakon mindenütt emberek ezreinek sorfala szegélyezte az utat. A gyászmenetet lovascsendőrök nyitották meg, a különböző vallásos egyesületek után jött a keresztívő gróf Mikes szombathelyi megyéspüspök. A halottaskocsi előtt bársony vánkoston vitték Apponyi rendjeleit. A kocsi után a család lépdelt, ezután jött a kormányzó, a bolgár király és az osztrák köztársasági elnök reprezentánsaival, a főhercegekkel, utána Gömbös, a kormány tagjai, a törvényhozás két házának elnökei, a diplomáciai kar tagjai, a képviselők és a felsőház tagjai haladtak. A másfél kilométeres menetet lovasrendőrök csapata zárta be, azután hömpölygött a végeláthatatlan gyászoló tömeg. A Lánchidnál a kormányzó és a főhercegek autóbá ültek és elrobogtak. Tizenkét órakor ért a menet a Mátyás templomhoz. A templom belsejébe csak meghívottak léphettek be. A gyászszertartási ceremóniákat itt gróf Mikes szombathelyi megyéspüspök végezte.

A temetési szertartás befejezése után Mikes János gróf, szombathelyi püspök a következő bucsúszavakat intézte a nagy halottnak:

— „Euge serve bone et fidelis!” Az egyház nevében adom át testedet annak a magyar föld-

zetért és bizonyára te is odavarázsoltad a magyar égboltra az álmok álmát, az erős Magyarországot. És a világháború után vándora lettél a magyar gondolatnak. Vándora, apostola és fátylavívője a magyar igazságnak. Nemzetközi fórumok felfigyeltek, amikor érveléseidnek sulya alatt elismerték és kell, hogy elismerjék a jövőben is, hogy ezzel a nemzettel sok igazságtalanság történt, hogy ennek a nemzetnek joga van az élethez és ez a gondolkör mindinkább a Te személyeddel volt kapcsolatos. Te voltál ennek igazi reprezentánsa, mert Te voltál közöttünk a legerősebb, a legjobb. És amikor, mint szálfa a világ szálfaerdejében, lezuhantál, akkor is magyar cselekedetet tettél. Akkor is kegyes volt irányodban a Mindenható Isten, mert haláloddal is hasznára voltál a nemzetnek.

„Araszd felénk a lelked erejét...”

— És mi imádkozunk térdreborulva. Térdreborulva és alázatos lélekkel a te lelkiüdvösségedért és kérve kérünk, hogy odafent a magas egekben araszd felénk a te lelked erejét és legyél örökké példája minden magyar embernek.

A magyar miniszterelnök beszéde után a Budai Dalárda a szótartó énekelte el, a Filharmonikusok Egyesülete pedig Dohnányi Ernő vezetése mellett Wagner az „Istenek alkonya” című operájából Siegfried haláljelenetét adta elő. Ezután leemelték a koporsót a katedrálisról és elhelyezték a halottaskocsira, amit a roska-dozó koszoruskocsi követett.

nek, melynek legfőbb virágja voltál — és midőn lelked az örökkévalóság küszöbét járja, mint főpásztorod teszek tanúságot, hogy hűséges és jó szolga voltál, mert hazádat jól szolgáltad, jót akartál, jóságos voltál, jót tettél. Hittél a jó ügyben és az emberek jóságában. És ha nem is adatott meg, hogy nemzetedet bevezessed a jobb jövőbe, próféta lelked — mint Áron Hóreb hegyről — meglátta az ígért földjét. Hűségesen szolgáltad hazádat, azért haltál meg szegényen anyagi javakban — mérhetetlenül gazdagon érdemekben. Jól és hiven szolgáltad hazádat királyaimban. Nagy, öreg királyoknak mindig hűséges lelkű szolgálója voltál, de soha szolgálékü hűve nem lettél. Összeforrott lelked ebben a templomban a koronázás szent órájában martir királyodal és a szegények fiatal királyát is te tanítottad szeretni a magyar multat és hinni a magyar jövőben. Hűséges szolga! A szenvedés királynéjának utolsó köszönetét adom át neked.

— Szolgáltad Istent, kinek ihletét hordoztad lelkedben és minél tovább haladtál életed utján, annál tökéletesebben alakítottad magadban annak a képét, kivel naponta egyesültél az eucharisztia misztériumában.

— Jó és hűséges szolga! Tested közöttünk marad, mint szent ereklye, szellemed előttünk halad, mint tüzes oszlop a sötét sivatagban, lelked Isten számolya előtt meghallja a szavakat: „Jó és hűséges szolga — menj be Atvád boldogságába!” Amen!

— Imádkozunk az elhunyt lelkiüdvéért — fejezi be gyászbeszédét Mikes püspök. A hatalmas gyászolóközönség letérdel és elimádkozza a Miatyánkot és az Üdvözlégyvet.

A templomi szertartás ezzel véget ér.

Az ősi kriptá földje

Nemsokára felhangzott a szomorú bucsuzó „Requiescat in pace...” A koporsót az ugynevezett „Menyország” kapun át vitték a kriptába. Harangzugás hirdette, hogy Apponyi Albert gróf megért pihenni. A tömeg szétesése lassú időt vett igénybe. Holnap maga a hercegprimás requiemet pontifikál Apponyi emlékezetére, az ország valamennyi templomában holnap szintén gyászistentisztelet lesz.

A csehországi Eberhard-ból, ahol Apponyi Albert grófnak a csehek által kisajátított birtoka volt, 12 tagú küldöttség érkezett a magyar fővárosba és két csomagban, — amelyek a község pecsétjével voltak lezárva. — földet hoztak magukkal. Az egyik csomagban az Apponyi-család ősi kriptájából, a másikban pedig az eberhardi kastély parkjából vett föld volt.

Szenzációs fordulat a gyergyóalfalui bombamerénylet bűnpörének táblai tárgyalásán

Pénzért vállalta magára a bűnösséget a tizenkét évre elítelt mechanikus — Egy meghalt korcsmárost vádolnak a gyilkosság elkövetésével — A tényleges merénylet utasítására keverték bele az ügybe Barabás ügyvédet

Artatlanságukat hangoztatják a pör összes vádlottjai

(Az Aradi Közlöny marosvásárhelyi munkatársától.) Ma kezdte meg a marosvásárhelyi Tábla, mint fellebbviteli törvénykezési fórum azt a nagyszabású és főleg titokzatos háttérű bűnügy tárgyalását, amely az érdeklődés középpontjába sodorta nemcsak a bűnügy kiindulási pontját, Gyergyóalfalut, de az egész környéket is. A harmincoldalas eredeti vádirat alapján módunkban áll a bűnügy fontosabb pontjait és titokzatos háttérét a következőkben ismertetni:

Csikmegye egyik leggazdagabb községe Gyergyóalfalu. A község határában levő több ezer hektár kitünő termőföld és a mellette elterülő hatalmas erdő kitünő megélhetési forrást nyújtott évtizedeken keresztül a község lakosságának, amely ilyenformán javarészen módos is. A faluban élő két ügyvéd, dr. Ávéd János és dr. Barabás János valóságos Kánaánban élt ebben a községben. A gazdag község és annak még módosabb lakosai minden ügyes-bajos dolgukkal ezt a két ügyvédet keresték fel. Dr. Ávéd Jánosnak ezenkívül bankja is volt, melyben a vádirat szerint igen gyakran meg nem engedett magas kamatokat szedett. A vádirat szerint Barabásnak nem esett jól, hogy riválisa, dr. Ávéd, akivel különben az elején igen jó viszonyban volt, többet keresett, mint ő és ezért a maga módján igyekezett keresetét megnövelni. Ilyenformán a közbirtokosság terhére és kárára is különböző üzleteket bonyolított le.

A vádirat szerint dr. Barabás két segítő-társat vett maga mellé. Mind a kettő sötét egzisztencia. Pál Dénes 29 éves mechanikus, akinek a konjunktúra idejében virágzó, mintegy nyolcszázézer lej értékű fakitermelési fűrésztele, amely azonban a viszonyok romlása következtében később már súlyos adósságokkal küzd és végül is rejtélyes okokból kifolyólag meggyul és porrá ég. Ebben az ügyben különben gyujtogatásért folyik a vizsgálat a vádlott ellen.

A merénylet lefolyása

A büntett másik főszereplője Ambrus Lajos 43 éves korcsmáros, akinek házára a merényletet követő napra árverés volt kitűzve. Ügyében a főhitelezőket dr. Barabás János képviselte, aki állítólag a merénylet elkövetéséért Ambrus Lajosnak adósságai elengedését és nagyobb pénzüsszeget ajánlott fel.

A vádirat a következőképpen rekonstruálja a feltevések szerint a bűncselekményt:

Dr. Barabás János, aki

rivaládsát el akarta tenni láb alól,

ezzel a két emberrel többször összejött, őket a merényletre több esetben felbujtotta. 1931-ben május hónapban többször összejön velük, a tettesek lakásában nemcsak nappal, de éjszaka is többször megfordulnak, amikor is, a tanuvallo-

ások szerint, a ház hátsó kapuján jutnak be az ügyvéd lakásába.

A merénylet szükseges bombát Pál és Ambrus készítik el. Ambrus Lajos, aki szenvedélyes halász és a robbantáshoz gyakran használ dinamitot, dinamitot szerez és azt Pál Dénes leégett gyárának gépházában talált vasdobozba helyezi el és gyutaccsal szakszerűen elkészíti.

A bombát ezután Balázs János gyergyóalfalui lakos házában istállójában helyezi el anélkül, hogy ez tudná róla.

A borzalmas tragédia nemsokára bekövetkezik.

Pál Dénes, akinek a vádirat szerint dr. Barabás nagymennyiségű fát és készpénzt ajánlott fel a tett elkövetéséért, 1931-ben, egy égető juliusi napon Gyergyószentmiklósról készült és az országoton dr. Barabással találkozott, aki figyelmeztette ígérete beváltására. Pál habozott, mire Barabás előlegképpen ötszáz lejt adott a tettesnek. Este tíz órakor meglehetősen ittas állapotban tért vissza Pál Dénes, aki Balázs nevű ismerőséhez bemenne, annak konyhájában az ott talált, mintegy fél liter erős pálinkát elfogyasztotta, majd a bombát az istállóból kiemelve, munkájához látott. Ávéd dr., a tragédia szerencsétlen áldozata hálószobájának ablakában világozás volt, mert az ügyvéd hajnalban Csikszeredába akart utazni. Pál Dénes az ablak alá sompolygott és előre elkészített haditervvvel a szoba ablakait bezúzva, a bombát az ablakpárkányon helyezte el. Kísérlete sike-

Szenzációs részletek a mai táblai tárgyaláson

A táblai tárgyalás ma reggel vette kezdetét a marosvásárhelyi Tábla előtt. A tárgyalás bővelkedett szenzációs fordulatokban és nem várt bejelentésekben. A zsúfolt tárgyalóteremben a főügyész mindjárt a tárgyalás megnyitása után kérte a bíróságot, hogy napolja el a tárgyalást, miután a meggyilkolt Ávéd dr. felesége özv. dr. Ávéd Jánosné, aki részben sértett félnek is tekintendő a bombamerénylet alkalmával szenvedett súlyos sérülései miatt, nem jelent meg a tárgyaláson. Ávédné egyáltalában nem is kapott idézést, holott mint a törvényes vád képviselőjének feltétlenül jelen kellett volna lennie. A bíróság elutasította az ügyész indítványát és a tárgyalás megtartása mellett döntött.

Pál Dénes vádlott kihallgatása következett ezután. Mint ismeretes, Pál Dénes a bombamerénylet elkövetéséért a törvényszék 12 évre ítélte. A vádlott vallomása során szenzációs bejelentést tett: Visszavonta az előzetes vizsgálat, a törvényszéki tárgyalás, valamint a táblai vádtanács előtt tett beismerő vallomását és kijelentette, hogy

a bombamerényletnek semmi köze nincsen.

Ön is részese lehet egy kitünő és ízletes tejeskávé élvezetének,

hogya

„Valódi Franck“

Kávékészítő

adagol

Félreismerhetetlen gyárjegyünk a kávédaraból!

rült. A zajra felriadt ügyvéd kiugrott ingben ágyából és az ablakhoz sietett. Ebben a pillanatban borzalmas detonáció hangzott. A bomba explodált, a lakás minden butorzatát és falát tönkretette és

az ablaknál álló szerencsétlen ügyvéd testét darabokra tépte.

A bomba egyik szilánkjára az ágyban fekvő Ávédné is súlyosan megsebesítette, az asszony azonban felépült sérüléséből.

A törvényszék súlyos ítélete

A bíróságnak nehéz szerepe volt és hosszas tanácskozások után súlyos ítéletet hozott. 1932. november 2-án hozott ítéletében Barabás János ügyvédet, aki a merénylet értelmű szerzőjének tart, 15 évi súlyos börtönnel és politikai jogainak 10 évre való felfüggesztésével, Pál Dénes a merénylet elkövetőjét 12 évi börtönrre és 10 évi hivatalvesztésre, míg Ambrus Lajost, a bomba elkészítőjét öt évi börtönrre és 10 évi hivatalvesztésre ítélte.

A merénylet elkövetésével Balázs I. Márton gyergyóalfalui korcsmárost vádolja, aki azóta meghalt.

A vádlott így rekonstruálta elbeszélésében a bombamerénylet lefolyását a Balázs korcsmárostól hallottak alapján:

A vádlottak mindent tagadnak

A bombamerénylet napjának reggelén, amint Gyergyóalfalu felé igyekezett, megállott Balázs Márton korcsmája előtt. Ez — mint a vádlott kijelentette — 1931. július 4-én történt. Balázs Márton behívta és izgatottan mesélte el, hogy mi történt vele. Elbeszélése szerint rá akart ijeszteni haragosára, dr. Ávéd Jánosra és ezért néhány dinamitpatront dobott be az ügyvéd házában udvarára. A merénylet azonban balul ütött ki és Ávéd Jánost elpusztította a robbanás. Balázs félt a következményektől és arra akarta rábírní Pál Dénes, hogy vállalja helyette a bombamerényletet s majd ő nagy protekciónal kivívja, hogy csak másfél évre ítéljék. Ezért 200 ezer lejt ígért Pálnak, 50 ezer lejt a vizsgálat befejezése alkalmával, másik ötvenezret a törvényszéki ítélet után és százezret, amidőn letöltötte büntetését. A vádlott kijelentette, hogy Balázs azért gyűlölte dr. Ávéd Jánost, mert az elhunyt 230 ezer lejes tartozását az ügyvéd bekebelezte Balázs házára és árverést akart tartani. Ezenkívül mint a közbírságok pénztárosa, Ávéd több feljelentést tett Balázs ellen. Balázs ezután elmondta, hogyan készítette el a merénylet használt bombát és hogyan gyujtotta meg Ávédék háza előtt. A vádlott ekkor elvállalta a bűnösséget és jelentkezett a csendőrsőn. A Balázstól kapott instrukciók alapján, valamint a bombamerénylet elbeszéléséhez híven, adta elő a merényletet és bevallotta, hogy ő követte el. Barabás dr. nevét akkor keverte bele az ügybe, amikor a jelenleg öt évre elítelt Ambrus Lajos vádlott-társának bátyja, Ambrus József

CORSO
MOZGO
MA
PREMIER

Eggerth Márta
Hermann Thimig
Verebes Ernő

Zene: Abrahám Pál
operett

Napsugár az égen

5 u/
Abrahám
sláger dal

azt az üzenetet hozta neki a csikszeredai börtönbe, hogy

az elhalt Balázs ivére üzeni Pál Dénesnek, hogy keverik hajba Barabás dr.-t is és ezért nagyon hálás lesz nekik.

Balázs — mint a tanuvallomások is bizonyítják — több ízben pénzt és levelet is küldött a börtönbe Pál Dénes részére, ezenkívül a védőügyvédet is Balázs Endre fizette. A vádlottaknak azt kellett vallaniuk, hogy Barabás követte el a merényletet egy szökött katonával, aki azután átszökött a hegyeken.

A táblai elnök azon kérdésére, hogy miért csak most mondotta el mindezeket Pál Dénes, a vádlott azt válaszolta, hogy tíz esetben sulyosan megverték a csendőrségen és azzal fenyegették, hogyha a törvényszéken visszavonja vallomását, a hegyeken keresztül viszik vissza Csikszeredára és utközben agyonlövik, majd olyan jegyzőkönyvet vesznek fel, hogy szökni akart. Ezzel Pál Dénes be is fejezte vallomását.

„Ujabb misztifikációk . . .”

Ambrus Lajos korcsmáros kihallgatása következett ezután. Ambrust — mint ismeretes — a bomba elkészítéséért öt évre ítélték. A korcsmáros szintén visszavonta előzetes vallomásait és kijelentette, hogy fogalma sincs a bombamerényletről. Tíz darab dinamitot adott el Pál Dénesnek, aki azt mondotta, hogy halduszhoz használja és ezért két kíló halat fog kapni tőle. Kijelentette továbbá, hogy őt sem bujtotta fel dr. Barabás és nem tudott az egész merényletről. Dr. Barabás tette meg ezután vallomását, amelyben kijelentette, hogy ártatlannak érzi magát. A vádlottak tizenkét tanu beidőzését kérték, tekintettel arra, hogy igazolni kívánják vallomásukat, miután a tett elkövetője azóta meghalt. A főügyész erőlyesen kikelt a tanuk ellen és kijelentette, hogy ez csak újabb misztifikáció akar lenni annak érdekében, hogy teljesen megzavarják és lerombolják a logikai éleslátással felépített vádiratot. A Tábla délután félőtkor hirdette ki határozatát és elutasította az újonnan bejelentett tanuk kihallgatását és a tárgyalás folytatását rendelte el. A tárgyalás az esti órákban is folyik, nyolcvannégy tanu vallomását olvassák fel és így minden valószínűség szerint csak holnap kerülhet sor a véd- és vádbeszédekre.

Benczel Béla.

Február 18-án

VII. SVÁB-BÁL

a Fehér Kereszt-ben.

Belépő-jegy L. 40. Család-jegy L. 100.

Lazar Agoston dr. megyei prefektus interveniál Bucurestiben négy aradi egészségügyi intéz- mény ügyében

Nyilatkozat a profektus bucuresti-i utjáról — „Aradnak szüksége van mind a négy intézményre”

Aradmegye prefektusa, dr. Lazar Agoston kedden éjjeli félegy órákor kétnapi tartózkodásra Bucurestibe utazott. A megyei prefektus utja számos vármegyei ügyel áll összefüggésben, amelyek sürgős intervenciót igényelnek Bucurestiben, ahol — mint ismeretes — a heves influenza-járvány valósággal megbénította a közigazgatási és hivatali életet.

Lazar Agoston dr. elutazása előtt fogadta az Aradi Közlöny munkatársát, akivel az alábbiakat közölte:

— Bucuresti-i utamat több sürgős elintéznivaló adminisztratív ügy tette aktuálissá. Ezek között

elsősorban szerepel azoknak az aradi egészségügyi intézményeknek az ügye,

amelyeket az egészségügyi miniszterium most Aradváros költségvetésének keretel közé utalt át. A város, sajnos, még nagyméretű redukciók életbeléptetése mellett sem lehet képes reá, hogy a közel négymillió lejt jelentő rendkívüli kiadását lefedezze és épp ezért a megye kíván segítségére lenni a városvezetésnek, csak-

Füszerszükségletét legolcsóbban Neuländer fűszerüzletében

szerezheti be (Minorita templommal szemben.) Aliandóan friss pörkölésű kávék. Elsőrendű beszercei füstölthús-árak.

Aradváros megerősítette állásukban a revízió alá került tisztviselőket

A nagytanács rendkívüli ülése — A város ragaszkodik
autonomiájának jogaihoz

Aradváros nagytanácsa rendkívüli ülést tartott, hogy véglegesen határozzon azoknak a tisztviselőknél ügyében, akiket miniszteri rendelet értelmében a városvezetés felülvizsgálatra a temesvári helyi revíziós-bizottságnál bemutatott abból a szempontból, hogy helyben hagyja kinevezetéseiket, illetve előléptetésüket. Olariu István városi vezértitkár ismertette a városi tisztviselők kinevezetésének, illetve előléptetésének megtörtént revízióját, amelynek folytán a temesvári helyi revíziós-bizottság egyetlen egy tisztviselőt sem talált Aradváros alkalmazásában, akit el kellett volna mozdítani állásából csak azért, mert kinevezetésének, illetve előléptetésének folyamán szabálytalanságok fordultak elő.

Olariu István városi vezértitkár felolvasta azoknak a tisztviselőknél neveit, akiknek kinevezését, illetve előléptetését vizsgálatra vitték a temesvári helyi revíziós-bizottság elé. Mivel ezt a technikai munkát éppen neki, mint városi vezértitkárnak, ezenfelül Voiticeanu János polgármesteri titkárnak kellett elvégeznie, az elfogulatlanság elve alapján az ő kettőjük kinevezetését is vizsgálat alá vették Temesváron. Egyébként a temesvári revíziós-bizottsági tárgyaláson az alábbi városi tisztviselők kinevezetésének, illetve előléptetésének ügyét vizsgálták felül: dr. Pop Aurél, Kovacevicu Jenő, Stupar József, Bartel Anna, Tomi Livius, Takács, Szobota, Marinca, Dunca Károly, Vatian Aurél, Popa Constantin és Moldovan Helén. A fenti tisztviselők kinevezetését, illetve előléptetését a temesvári bizottság törvényeknek, illetve rendeseknek ismerte el és ezt a javaslatot terjesztette a polgármester a városi nagytanács elé, megszavazásra.

Parecz Béla dr. felszólalására Olariu vezértitkár rövidesen ismertette mindegyik városi tisztviselő hivatali működését, majd Borneas Gyula dr. tanácsstag állott fel és elvi je-

lentőségű beszédet mondott, amelyben annak a véleményének adott kifejezést, hogy Aradváros autonóm tanácsa semmiféle értelemben nem hagyhatja magát befolyásolni a temesvári helyi revíziós-bizottság határozataitól, mivel a közigazgatási törvény számára önálló jogokat biztosít. Eltekintve tehát a városi tisztviselők ügyétől, amelyben a tanács érdemben természetesen teljesen azonos állásponton van a revíziós-bizottság határozatával, ezt az esetet azonban nem tekinti precedensnek a jövőre nézve, hanem kimondja, hogy Aradváros képviselőtestülete százszázalékosan ragaszkodik autonomiájának jogaihoz.

Borneas dr. javaslatát egyhangulag magáévá tette a városi képviselőtestület, amely jóváhagyta a revíziós-bizottság határozatát és megerősítette állásaikban a fenti tisztviselőket.

Öt halott, nyolc haldokló a mérgezett pálinka miatt

Szegedről jelentik: Különös szesz-mérgezés-ügyben nyomoz a rendőrség. Német István szeszfőző tegnap kocsin Sándorfalvára ment, pálinkát vitt. Utközben találkozott több favágóval, akiknek pálinkát adott el s a favágók meg is itták a vett árut. Röviddel ezután történt, hogy a közeli faluba vágatva érkezett Szalma Ferenc gazda kocsjia, amelyen Szalma rettenetes kinok között ült. Elmondotta a gazda, hogy a pálinkaivás után valamennyien rosszul lettek s egyedül ő volt olyan állapotban még, hogy besietethett segítséget kérni, a többiek halálos kinok között fetrengenek az uton.

Intézkedés történt azonnal, hogy Szegedről mentőautó menjen ki a szerencsétlen emberekért. Mire a mentőautó a helyszínére ért, két mérgezett már meghalt. Délre négyre nőtt a halottak száma, délután pedig meghalt az ötödik favágó is. Nyolc beteg állapota életveszélyes. Maga Szalma is meghalt. A rendőrség most bevezette az erőlyes nyomozást a rejtélyes mérgezési ügy tisztázására.

Differenciák

az aradi vendéglősök és a
villanygyár között

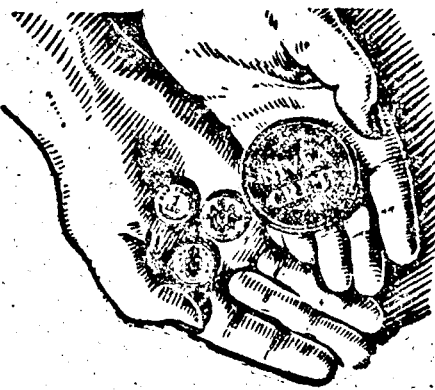
A szindikátus határozata

Az Aradi Vendéglősök Szindikátusa és az aradi villanygyár között sajnálatos differenciák keletkeztek az áramárak tekintetében. A differenciák nem nyertek ezideig elintézését, mire a szindikátus, a legutóbb megtartott közgyűlés határozata alapján, ma hivatalos közleményt adott ki, amelyben közölte tagjaival, hogy további rendelkezésig nem veszik igénybe a villanyáramot. Egyben kötelezővé tette tagjainak, hogy táblákat helyezzenek el helyiségükben, amelyekben közlik a közönséggel határozatukat. Azokra a helyiségekre nézve, amelyek nem nélkülözhetnek villanyáramot, kötelezővé tették, hogy azt redukált mértékben használják. A határozat február 15-ikén, szerdán lép életbe, azonban remélhetőleg sikerül eloszlalni a keletkezett differenciákat és hamarosan újból villanyfény ragyog az aradi lokálokban.

Japán ostromzár alá vette a kínai kikötőket

és kilép a Népszövetségből

Londonból jelentik: Hírek szerint Japán ostromzár alá vette a kínai kikötőket. A „Daily Express” jelentése arról számol be, hogy a Mikádó utasította külügyminiszterét, hogy amennyiben a Népszövetség nem hajlandó megváltoztatni álláspontját Mandsuria elismerésének ügyében, genfi delegátusait hívja vissza és jelentse be a Népszövetségből való kilépését. Japán semmire esetre sem mondhat le Mandsuria függetlenségéről s ennek elismeréséről.

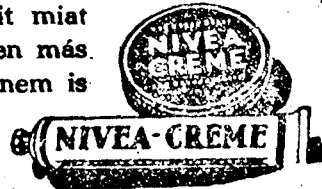
16.- lej . . .

és ilyen nagy haszon érte

Hisz Ön maga is tudja, a Nivea-Creme adja a bőrnek azt a finom, selyempuha, egészségesen-friss külsőt, amelyet az ifjúságnál annyira csodálunk.

Honnan ez a hatás? Az eucerit miat — amelyet nem találhat egyetlen más bőrápoló-krémben sem. Ezért nem is pótolható a Nivea-Creme.

Vannak 10.-, 34.-, 72.- lejes dobozok is és 30.-, 45.- lejes tubusok.

Ostromállapot elrendelését várják Kolozsváron

a vasuti munkások sztrájkja miatt

A fegyveres karhatalom helyreállította a rendet --

Osszeütközös a sztrájkolók és a rendőrség között

Megindultak az egyezkedési tárgyalások

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári vasuti munkások sztrájkjának ügye — amelyről mai számunkban részletesen beszámoltunk — nagy izgalmat keltett Kolozsvár lakossága körében, mert olyan hírek kerültek forgalomba, hogy az ostromállapot bevezetése már csak órák kérdése. A vasuti műhely-munkások sztrájkjáról és annak előzményeiről most már pontos adatok állnak rendelkezésre.

A kolozsvári vasuti műhelyek igazgatósága a legutóbbi munkászavargásokkal kapcsolatban, a szigorú felszólításra elbocsájtott négy műhelymunkást, akik állandóan sztrájkra uszítottak társaik között. Hétfőn a vasuti műhelyekben dolgozó, mintegy 2000-2500 munkás reggel 8 órakor rendben munkába állott. Teljes egy órán keresztüli rendesen folyt a munka és a műhelyvezetés még csak nem is sejtette, mi van készülődésben. Körülbelül háromnegyed 9 óra tájban a nemrég elbocsájtott négy munkásnak sikerült a vasuti műhelyek udvarába bejutni, ahol még mielőtt észrevették volna őket, feltörték a sziréna-kamrát és megszólaltatták az összes szirénákat. Ez pontosan kilenc órakor történt és a jelzésre az összes műhelymunkások letették szerszámjüket. Percek alatt ürültek ki a hatalmas műhelyek és az udvaron nagy csoportokba verődött össze a munkásnép. Csakhamar előkerültek a szónokok is, akik lázító beszédeket tartottak és követelték az elbocsájtott négy munkás visszavételét.

Megrohamozzák a kapukat

A vasuti műhely épületét a sztrájk pillanatától kezdve senkisésem hagyhatta el. A munkások már a gyűlések ideje alatt gondosan elbarrakádozták az összes kapukat és kijáratokat. Déli egy órakor öttagú küldöttség ment Dragos igazgatóhoz, akivel közölték azokat a feltételeket, amelyeknek teljesítéséhez a munka újbóli felvételét ködtették. Az igazgató nyomban fogadta a küldöttséget és megkezdődtek a tárgyalások. Dragos igazgató a tárgyalások során közölte a munkások megbizottaival, hogy az elbocsájtott négy munkás ügyében Ostrobovici mérnök Bucurestibe utazott és arra kérte a küldöttséget, hogy amíg a válasz Bucurestiből megjön, a műhelymunkások álljanak újból munkába. Eközben a műhely vezetés telefonon érintkezésbe lépett a CFR. vezérigazgatóságával és jelentést tett a történetekről.

Az eseményekről természetesen a kolozsvári rendőri hatóságok is tudomást szereztek és a karhatalom még a délelőtti órákban körülvette a műhelyépületeket, incidensre azonban még nem került sor. A kolozsvári illetékes hatóságok az ügyben részletes felterjesztést intéztek a belügyminiszteriumhoz és a válasz megérkezését, amely az esetleges ostromállapot bevezetését is eldönti, minden pillanatban várják.

A délutáni órákban érkezett telefonjelen-

téseink még a következő érdekes eseményekről számolnak be:

Ma délig a vasuti műhelymunkások sztrájkja ügyében a helyzet változatlan volt. A bentrekedt tisztviselők nem juthattak élelemhez, mivel a munkásság megakadályozta, hogy a tisztviselők és a többi hivatali alkalmazottak hozzátartozói a műhelyek területére lépjenek. Ugyiszintén élelem nélkül maradt a munkásság is, mivel ezeknek hozzátartozói a karhatalom akadályozta meg, hogy élelmet juttassanak az elbarrakádozott munkásokhoz. A hatóságok végül is elhatározták, hogy véget vetnek ennek a tarthatatlan állapotnak és fegyverrel hatolnak be a vasuti műhelyekbe, amelyet megszálltanak a sztrájkolóktól.

A kora délutáni órákban erős fegyveres csapatok rohmozták meg a kapukat és sikerült bejutniok az épület udvarára. Kisebbségi incidensek után a munkásságot kiszorították a műhelyekből és az udvarból.

A műhely-munkások az uccán egyesültek még több kisebb gyár munkásaival és az így több-ezerre felszaporodott tömeg a Fötér irányába vette útját. Ideérkezve, kövekkel és botokkal több kirakatot bevették. Közben katona és rendőrsztagok érkeztek a tüntetés színhelyére és rövidesen sikerült a munkástömeget széjjel-oszlatni. A délutáni órákban már teljes csend és rend uralkodott Kolozsvár-uccán, ahol meg-

erősített fegyveres őrsztagok cirkálnak.

A kolozsvári zavargásokkal kapcsolatban a következő hivatalos közlést adták ki:

A CFR műhelyeiben a hatóságok, valamint Ostrobovici főmérnök intervenciója következtében, a sztrájk megszűnt. A munkások elhagyták a műhelyt, azzal a feltétellel, hogy kivánságaikat a felsőbb hatóságok elé fogják terjeszteni. A műhelyek kiürítése minden incidens nélkül folyt le. Ez alatt a város központjában egy 100-120 tagból álló kommunista csoport tüntetni kezdett és megkísérelte a Calea Regele Ferdinandon való felvonulást. A rendőrség és a csendőrség ezt megakadályozta és a tüntetőket szétszórta. A zavargók közül többet letartóztattak.

A rendőrség és 800 munkás véres összeütközése

A gyárakkal kapcsolatos események a következőképpen alakultak: A Junás-vasgyárból és a Dermata-művek épületeiből a munkásság kivonult. A munkások egy része önszántából, más része pedig az igazgatóság felszólítása következtében hagyta el a műhelyeket. A Dermata-művek előtt a munkások több csoportban gyülekezni kezdtek, majd pedig 800-an megkísérelték, hogy újra behatoljanak a gyár épületébe. A kivonult rendőrség és csendőrség azonban ezt megakadályozta. Az összeütközés során egy rendőrkomiszár könnyebb sérülést szenvedett és egy rendőr is megsebesült. Mindkettőjüket első segélyben részesítették és a kórházba szállították. A városban ma este egyébként teljes rend és nyugalom uralkodott. A munkaügyi miniszteriumban megkezdődtek az egyeztető tárgyalások.

Kolozsvárról jelentik a késő éjszakai órákban: A rend teljesen helyreállott, a munkásság és a vasut képviselői szerdán a munkaügyi felügyelőségen megkezdik tárgyalásaikat. Több sebesült munkást beszállítottak egyébként a kolozsvári klinikára, ahol ápolás alá vették őket.

„W. Sch.“, a düsseldorfi rém utóda

Apróhirdetésekkal csalta lépre nő-áldozatait a tömeggyilkos-majomember

Berlinből jelentik: A dortmundi bűnügyi rendőrség titokzatos tömeggyilkos után nyomoz. A rejtélyes ügy hátterében egy olyan bűnöző titokzatos személye áll, aki

méltó versenytársa Kürtennek, a tavaly kivégzett düsseldorfi rémnek.

Gyanus apróhirdetések hívták fel a rendőrség figyelmét erre az emberre. Az utóbbi évben sűrűn jelentek meg berlini lapokban hirdetések, amelyek szerint Dortmundban házvezetőnőt keresnek. Ha valaki a megadott címre írt, azt a választ kapta, hogy egy bizonyos meghatározott napon a dortmundi pályaudvaron fogja őt a munkaadó várni.

Számos berlini nő utazott le Dortmundba, hogy elfoglalja az állást. A pályaudvaron egy rendkívül zuhlott külsejű, sötétarcú férfi várta őket.

A legtöbb nő annyira megrémült ettől az embertől, akinek arckifejezése

valóságos majomszerű volt,

hogy nem ment el vele a munkahelyre.

A titokzatos férfi ilyenkor mindig nagyon erőszakosan lépett fel a nőkkel szemben. Előfordult, hogy ha valamelyik nő nem akarta kö-

vetni, megragadta a karját és olyan erővel mélyesztette be körmeit husába, hogy a szerencsétlen nők sikoltozva tépték ki magukat kezéből és elmenekültek előle.

A rendőrség eddigi értesülése szerint ennek az embernek

két áldozata van.

Az egyik Emma Schneider berlini leány, aki tavaly november 28-án utazott Dortmundba. Attól kezdve, hogy Dortmundban a pályaudvarról kilépett az uccára, nyoma veszett. Semmi életjelet nem adott magáról, senki sem látta és a rendőrség most biztosra veszi, hogy a titokzatos hirdető, aki leveleit W. Sch. kezdőbetűkkel írta alá, meggyilkolta. Tavaly áprilisban Dortmund határában egy erdőben holtan találták Schur berlini asszonyt. A vizsgálat megállapította, hogy

kéjgyilkosság áldozata.

Ez az asszony is a titokzatos W. Sch. hirdetésére ment Dortmundba. A dortmundi rendőrség most felhívta az összes német városok rendőrségeit, hogy nézzenek utána az utóbbi évben eltűnt nők személyi adatainak. Valószínűnek tartják, hogy a dortmundi rémnek még több halálos áldozata is van.

Legyőzték Fordot a bankárok

Nyolcnapos moratórium Michigan állam területén

Detroitból jelentik: Michigan állam, e hatalmas gazdasági terület kormányzója, nyolcnapos bankmoratóriumot hirdetett ki, ami 650 millió dollárnyi bankbetét megakadását jelent. A moratóriumot az Union Guardian Trust bukása miatt kellett kihirdetni. Ez a bukás a bankcsoportok győzelmét jelenti Ford felett, mivel az elmúlt év óta Ford saját érdekkörébe vonta és saját felülvizsgálata alá helyezte a Trustot, amelyhez még több kisebb pénzintézetet is csatolt.

— Mária jugoszláv királyné Bucurestiben. Belgrádból jelentik: Mária jugoszláv királyné ma Bucurestibe utazott.

— Az aradi házadókvető bizottságok február 15-ikén, szerdán az alábbi uccákban folytatják tevékenységüket: a 2. számú bizottság a Moldovei-ucca és környéke; a 3. számú bizottság a Kadas-telepen; a 4. számú bizottság a Trenului; az 5. számú bizottság a Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-téren); a 6. számú bizottság az I. Chendi-uccában; a 7. számú bizottság a Sincal- és Stroescu-uccákban; a 8. számú bizottság a Stirbei Voda-uccában és környékén; a 9. számú bizottság a Piata Catedralei (Tököli-tér) és környékén.

— Kéménytűz a főtéren. Ma este hét óra körül tüzriadalom volt a főtéren. A Szabó Albert-ház kéményéből csaptak ki lángok és a járókelők figyelmételtetésére a Szabó-cég üzlethelyiségéből nyomban értesítették a tűzoltókat, akik néhány perc múlva megjelentek a helyszínen. A tüzet néhány perc alatt lokalizálták.

— Nagyarányu panamát leplezték le a MÁV-nál. Budapestről jelentik: A MÁV. feljelentésére a rendőrség nagyszabású visszaélés ügyében nyomoz. Állítólag arról van szó, hogy a MÁV. tisztviselői összejárásoltak volna az államvasutak szállítóival, akikől silányabb árut vettek át, mint a kikötött minőség volt. Állítólag a MÁV. kára óriási.

— Sorozatos illomtíprásért jelentették fel a Burgszínház hősszerelmét. Bécsből jelentik: Lohner Alfréd, a Burgszínház hősszerelmese ellen az egyik leányiskola igazgatója bünvádi feljelentést tett, azon a címen, hogy az intézet 12—14 éves tanulói ellen erkölcsstelen merényletet követett el. Lohner tagadta azt, hogy egyebet tett volna, minthogy lakásán szavalatokkal szórakoztatta a gyermekeket, azonban a kisleányok szemébe mondták, hogy meggyalázta őket. Az eljárás a hősszerelmese ellen megindult.

— Husznapi elzárásra kélt pécskai leány. Az aradi törvényszék ma tárgyalta Teretean Livia pécskai leány büntügyét, akit — mint annakidején részletesen megírtuk — azzal vádolták, hogy egy Amerikában lakó rokona nevében levelet írt Pécskán lakó nagynénjének, akitől betegség címén pénzt kért. Az öregasszony 34 ezer lejt adott át unokahugának, azzal, hogy küldje el Amerikába, azonban Teretean Livia a pénzt elköltötte. A tárgyalás során kihallgatták a tanukat, majd az írásszakértő állapította meg, hogy a hamis, pénzkérő levél nem a leány, hanem bátyjának írása. A bíróság büntetésnek mondta ki Teretean Liviát, azonban az enyhítő körülmények figyelembevételével husznapi elzárásra ítélte, azonkívül 500 lejt pénzbüntetéssel sújtotta és kötelezte a 34 ezer lejt visszafizetésére.

— Ut építkezési engedélyek Aradon. Arad város építészeti bizottsága kedden délelőtt ülést tartott a városi főmérnöki hivatalban, amelyen több aradi építkezési kérvény felett hoztak döntést. Az építkezési bizottság kedvezően véleményezte Szabó Albert házátalakítási, Pecican Vasile, Mihuta Mitru, Dobrea Péter, Nichi Tódor, Vogel Vilhelm és Sretcu Teodor új házak építésére vonatkozó kérvényeit.

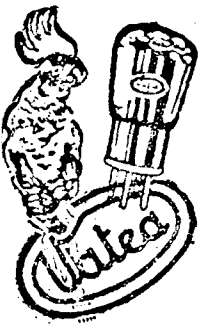
— Magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak, mindazok (az alkalmazásban lévő, avagy munkanélküliek), akik a munkakamaraival választók névjegyzékébe nem lettek felvéve: felkéretnek, hogy saját kari érdekükben legkésőbb három napon belül kérjék felvételüket. A munkakamara irodája a városházán, naponta este 7 óráig működik.

— Fáj-e a gyomra? Nincsen 16 étvágya? Belső működése rendetlen? Székrekedésben szenved? Nyugtalanul alszik? Ideges és fáj a feje? Használjon dr. Földes-féle SOLVO pirulát. Egy doboz ára 20 lej. Dr. Földes Béla gyógyszerésze Arad.

Hangszin Hangerő Hangtisztaság

Győződjék meg róla!

Lámpázza be készülékét VATEÁ-val!

Többmillió kártérítési pert indított Zsigmondháza az aradi cukorgyár ellen

Miért szakadt át a zsigmondházi gát? — A tűzoltóparancsnok feljelentése a gyár igazgatósága ellen

Az aradi cukorgyár elleni panaszok pohara kicsurrant több helyen is. Mig folyik a városvezetés vizsgálata a gyár igazgatósága ellen, Zsigmondháza községének előjárósága az aradi iparhatóság előtt

sokmillió kártérítési pert indított a cukorgyár ellen. A község ugyanis azt állítja, hogy a cukorgyár szabálytalan betonkerítése miatt szakadt át a tavaszi árvíz alkalmából a zsigmondházi gát.

— Tizenkétmillió munkanélküli az USA-ban. Az év januárjában tizenkét millióra emelkedett az Egyesült-Államokban a munkanélküliek száma. Ezt a számot tekintik Amerikában minden idők legsúlyosabb munkanélküliségének. A munkásszövetség elnöke szerint, ez a szám emelkedni fog: ez tehát arra enged következtetni, hogy súlyos munkáskatasztrófa várható. Az elnök kijelentése szerint, ez csak akkor nem következik be, hogyha heti 30 óra szállítják le a munkaidőt.

— Vakmerő lopás történt ma délelőtt az Elena Ghiha Birta leányliceum tanári szobájában. Carp Veronika tanárnő értékes bundáját a tanári szoba fogására akasztotta fel és kabát nélkül ment le az egyes osztályokba, ahol órája volt. Amidőn a tanárnő délben haza akart menni, megdöbbenve látta, hogy szörmebundája eltűnt. Az iskolaszolga segítségével felkutatták az egész iskola épületét, a bundának azonban nyoma veszett. A károsult tanárnő rögtön a központi rendőrségre sietett, ahol bejelentette az esetet. Carp Veronika annak a nézetének adott kifejezést, hogy egy őrizetlen pillanatban, amikor senki sem tartózkodott az irodahelyiségben, besurrant oda valaki és a bundával együtt eltűnt. Kára meghaladja a 20 ezer lejt. A rendőrség a tettes kézrekerítésére erélyes nyomozást vezetett be.

— Táncos hangverseny Pankotán. Pankotáról jelentik: Nagyszerűen sikerült táncal egybekötött hangversenyt rendezett a pankotai gyermekzenekar. K. D e t z karmester tanította be a gyermekekből álló zenekart és ugyancsak ő vezényelte az egyes műsorszámokat. A nagy munkát a közönség szünni nem akaró tapsal honorálta. A hangverseny után reggelig tartó tánc következett.

— Lezárt aradi egyesületek. Az aradi állambiztonsági hivatal néhány nappal ezelőtt az aradi Magánalkalmazottak Egyesületének gyűléseit, arra való hivatkozással, hogy az egyesület szélsőséges munkát fejt ki, betiltotta. A magánalkalmazottak azóta nem is gyűléseztek, csupán az egyesület titkára és néhány vezetője, a szükséges adminisztrációs munkát végezték naponta a Szabadság-tér 18-ik számú épületben lévő hivatalos helyiségükben. Tegnap délelőtt váratlanul megjelent a Magánalkalmazottak Egyesületében Ciorescu szigurancafőnök és Hedesan komisár, akik lepecsételték a helyiséget. Ugyancsak tegnap délelőtt zárta be a sziguranca a vasúti munkások szakszervezetének irodahelyiségeit is, amely a Calea Bihorului 28-ik szám alatt van.

— Idegfájdalmak, reuma, nátház, zsába, fogfájás esetében gyorsan és a legcsekélyebb mellékhatás nélkül hat a híres Algocratine-készítmény.

Popa Gligore hivatalfőnök február 18-ikára tüzte ki a zsigmondházi kártérítési perét tárgyalásra.

Chera Florián tűzoltóparancsnok ugyancsak feljelentést adott be a cukorgyár ellen, amely szerinte tűzveszélyes helyzetet teremtett azáltal az egész gyári környékre nézve, hogy 30—40 vagon szénát tart elraktározva a gyártelep területén. Az ügyet ugyancsak a városi hatóságok fogják kivizsgálni.

— Kifizetik a város árvízvédelmi töltésének munkálatait. Arad város vezetősége a város mérnöki hivatalának előterjesztésére elhatározta, hogy a már befejezett és Opreanu országos vizügyi felügyelő által is jóváhagyott árvízvédelmi gátmunkálatokat az egyes érdekelt vállalkozóknak, akik szakaszonként végezték el a munkálatokat, ki fogja fizetni. A határozat folytatán Radnai-utnál végzett munkálatokért az aradi Rossi és Pellegrini-cég 365.759, a Csála-telepnél végzett munkálatokért a Geiringer András mérnök-cég 558.425 lej 50 banit fog kapni a város befolyó jövedelmeinek arányában.

— A „Hang” Erich Kaestner előadását Fekete Tivadar e hó tizenhatodikán, csütörtökön este, negyed tíz órakor, megismétli a főtéri volt Reinhart-, most Szántay-ház előadótermében. A „Hang” szívesen látja mindazokat ezen az előadáson, akik technikai okoknál fogva, meghívóikat a múlt előadásra nem vették kézhez. Az Erich Kaestner-előadás városzerte visszhangzó sikere a csütörtöki előadáson is bizonyára érdekes vitára ad alkalmat.

— OLVASÓINK b. figyelmét e helyen is felhívjuk az országzerte ismert HEINRICH FRANCK SOEHNE S. A. R. BUCURESTI—BRASOV cég hirdetés-sorozatára.

— Elhízott egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűvízkúra hatalmasan előmozdítja a bélműködést, a testet könnyedé teszi s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt.

— A római és velencei karneválok. Mint tudjuk, a római és velencei karneválok és az ezzel kapcsolatos álarcosbálak, az olaszok legelőkelőbb multságai. Mivel Aradon sokan vannak olyanok, akik ebben a költséges multságban nem vehettek részt, a magyar ifjúság elhatározta, hogy e hó 18-ikán, szombaton este, a Magyar Otthonban tartandó álarcosbáljuk alkalmával, arra törekcsenek, hogy ez a táncestély éppen olyan feledhetetlenül hangulatos, ötletes legyen minden résztvevőnek, mint az olaszországiak.

URANIA

Ma, szerdán 8, negyed 8 és negyed 10 órakor.
Az eddig megjelenő filmek legizgalmasabbja:

VARSÓI BÁL.

Eneke, zenés kémdráma, érdekesítő tartalommal, pazar rendezésben.
CHARLOTTE SUSA, GUSTAV FRÖHLICH,
THEODOR LOOS.

Délután 3 órakor

EGY GÖRBE ÉJSZAKA.

Zene, énekes, táncos vígjáték.
Felix Bressart, Charlotte Ander,
Theodor Loos, Adele Sandrock.

Jön: INDIA FIA, Ramon Novarro első németül beszélő filmje.

150-ik jubileumi előadás az IPAROS-OTTHONBAN 19-én, Gaáli László vasárnap este 9 órakor

századik fellépése. Szinre kerül: **Amikor a cse-resznye virágozik.** Mesejáték. — Marsall. Szinmű. **Katalin.** Virjáték. — Előadás után tánc. Belépődíj taxákkal együtt 20 Lei.

Izgalmas kihallgatások az aradi gépüzemi lopás ügyének bírósági tárgyalásán

Nyilatkozat a vizórán — Bizalmas tanácskozás az aradi polgármesteri hivatalban — Február 21-ikén lesz ítélet az érdekes bűnyűben

Nagy érdeklődés közepette tárgyalták ma az aradi törvényszék második szekcióján az aradi gépüzemi lopás detektívregénybe illő ügyét. Annak idején megírtuk, hogy az aradi rendőrség letartóztatta Demian Illés és Pancotan György gépüzemi alkalmazottakat, akiket tetten értek, amikor Szatmáry Lajos aradi szerelőnek a gépüzemek tulajdonát képező vizórákat és ólomcsöveket adták el. A legutóbbi tárgyaláson azután Wallace szerű fordulat történt az ügyben: a vádlottak kijelentették, hogy csak szinleg mentek bele Szatmáry kérésére, a gépüzemi anyagok eladásába, mert a bíróság előtt akarták megbizonyítani, hogy hajsza folyik ellenük. Kaufmann Kamill volt gépüzemigazgatót vádlották meg azzal, hogy Szatmáry segítségével törbe akarta őket csalni. Állításuk bizonyítására kérték a bíróságot, bontsák fel az egyik, keresztrel jelzett vizórákat és abban részletes nyilatkozatot talál.

A vizórákat fel is bontották és tényleg megtalálták benne a nyilatkozatot, amelyben a két vádlott közli, hogy abból a célból megy bele szinleg a lopásba, hogy leleplezze a mindketőjük ellen irányuló komplotot. A mai tárgyaláson újra kihallgatták a vádlottakat és Moldovan Sabin elnök keresztkérdésekkel igyekszik kiszedni belőlük az igazságot. Egyenként faggatja az elnök a vádlottakat, akik kisebb részleteknél ellentmondásba is keverednek, amelyekre az elnök nyomában rá is mutat. Mindketten egyébként ragaszkodtak ahhoz, hogy Szatmáry mindenáron arra akarta rábírní őket, hogy a gépüzemek tulajdonát képező anyagokat adják el. Tudták, hogy Kaufmann áll a háttérbe, sőt azt is tudták, hogy detektívek figyelik őket.

Elnök: Honnan tudták ezt?

Demian: Láttam a detektíveket.

A vádlottak állítása szerint már régen sejtették, hogy mi készül ellenük. Moldovan Sabin elnök kérésére, Pancotan kijelenti, hogy éppen egyik védőjük, dr. Hotoran Victor is tudomást szerzett a készülő leleplezésről, egy héttel annak megtörténte előtt. Pancotan hosszú védőbeszédet tart saját maga mellett, mire az elnök félbeszakítja:

— Kérem, csak tényeket mondjon. Fél órája hallgatom türelemmel, de most már elég volt.

Szatmáry Lajos elmondja, hogy Demian több ízben anyagokat ajánlott neki megvételre. Ezt mesélte egy ízben Kaufmann Kamill volt gépüzemi igazgatónak, aki viszont Iancu Traian rendőrigazgató figyelmét hívta fel az esetre. Felhívták a rendőrségre és azt a megbízást kapta, hogy vásárolja meg az anyagokat. Így is történt. Amikor az eskütétel fölött döntenek, Cotioiu Romul dr. ügyvéd ellenzi a megeskedést, azon a címen, hogy Szatmáry a rendőrség agent provokátörje volt. A bíróság Gitta Ágoston főügyész indítványára elrendeli a tanu megeskedését. Tripa Mihály gépüzemigazgató következt, aki elmondotta, hogy Iancu rendőrigazgató dr. Botioc Elek polgármesterrel közölte, hogy gépüzemi tolvajlásnak jött nyomára és háromezer lejt kért, hogy szinleg megvásároltassa az anyagokat, azonban nem árulta el, kik a gyá-

nusítottak. A megbeszélésbe őt is belevonták és ő adta át a pénzt a rendőrigazgatónak. Három nap mulva letartóztatták a két vádlottat. A gépüzemigazgató kihallgatása közben pótkérdéseket intéznek Szatmáryhoz, mire Cotioiu dr. védő követeli, hogy küldjék ki a tanut a tárgyalási teremből, hogy ne hallhassa a többi vallomást. Gitta főügyész ellenzi az indítvány elfogadását, mire élénk vita keletkezik a vád és védelem képviselői között. A bíróság végül elutasítja a védelem kérését, de kimondja, hogy ha szükségesnek tartja Szatmáry

ujabb kihallgatását, úgy előzőleg kiküldik a teremből. Tripa gépüzemigazgató, dr. Cotioiu kérdésére kijelenti még, hogy Demian Illés, a Kaufmann volt igazgató ellen levezetett vizsgálat során terhelő vallomást tett Kaufmannra nézve. Ezután dr. Cotioiu érdekes kérdést tesz fel:

— Most tegyünk fel, hogy az a feltevés merülne fel, hogy a vallomást a vizsgálat, vagy nyomozás során csempészték be a vádlottak valamilyen módon a vizórába, mennyi időre volna szükség az óra felnyitására és újbóli lezárására?

Tripa: Ehhez speciális gép kell, kézzel nem lehet kibontani egy vizórákat. Azonban legálább husz perc szükséges még géppel is.

A gépüzemigazgató kihallgatása után félbeszakítják a tárgyalást, miután a bírák és a főügyész kimerültek voltak már a reggel kilenc órától, este fél nyolcig tartó tárgyalásoktól. A gépüzemi lopások ügyét kedden, február 21-kén tárgyalják tovább és akkor már valószínűleg ítéletre is sor kerül.

SPORT KÖZLÖNY

Már csak napok kérdése az AMTE tréner-ügyének megoldása

Guttman Oszkár, az egyesület alelnöke szerződötetés céljából Budapestre utazott

— Világhírű trénerrel folynak a tárgyalások —

Városunk sporttársadalmá feszült érdeklődéssel várja azokat a híreket, amelyek az AMTE trénerügyét érintik. Az Aradi Közlöny beszámolt arról, hogy a piros-feketé klubjának új vezetősége összefogott és a csapat fellendítésének érdekében elhatározták, hogy tréner szerződöttenek, aki minden bizonnal nagyban hozzá fog járulni a csapat sikereihez. Az AMTE dus játékoskerete egy jó és lelkiismeretes tréner keze alatt nagyszerű csapatot fog adni, mert a játékosok nagyrésze pompás ígért a jövőre nézve, csupán egy ügyes edző kell, aki a játékosok tudását csiszolná.

A klub vezetősége már mintegy 10 nappal

ezelőtt több irányban is megkezdte a tárgyalásokat, amelyek most olyan stádiumba jutottak, hogy a trénerkérdés tettebe valóstítása már csak napok kérdése. Ezeknek az ügyeknek tisztázására, illetve

a tárgyalásoknak befejezésére Budapestre utazott Guttman Oszkár, a klub alelnöke, aki már kész szerződéssel fog visszatérni a magyar fővárosból.

A sportközönség bizonnal nagy meglepetéssel fogja hallani az AMTE külföldi trénerének nevét, mert az illető egyike a legjobb magyar edzőknek.

O A turista- és sportegyesületek újabb utazási kedvezménye. Bucurestiből jelentik, hogy a CFR vezérigazgatósága március 1-től kezdve, újból leszállította a turisztikai- és sportegyesületek romániai tagjainak utazási kedvezményét, amely márciustól 33 százalékot fog kitenni. A kedvezményt a CFR által láttaozott igazolványok tulajdonosai már akkor is megkapják, ha csupán három személyből álló csoportban utaznak, de csoporton kívül, egyes sportolók vagy turisták nem élvezhetnek utazási kedvezményt.

O Sérültek az osztrák válogatott csapatban. A Párist megjárt diadalmas osztrák válogatott sok sérülttel tért haza Bécsbe.

O LEMONDOTT A LABDARUGÓSZÖVETSÉG FŐTITKÁRA. Bucurestiből jelentik: A Labdarugó Szövetség főtitkári állása ismét üres. Dumitrescu kapitány, akit Luchide helyett neveztek ki, szombaton levelet küldött Lucitia dr. elnöknek, melyben bejelentette, hogy lemond tisztségéről. A lemondás okáról Dumitrescu kapitány megtagad minden felvilágosítást és így csak a tényt közölhetjük. Utódját még nem jelölték ki, de valószínűnek látszik, hogy ezt a díszes pozíciót ismét Luchide Oktávval, a közmegebecsülésnek örvendő, neves sportvezérrel töltik be.

O A főszövetség peresztes maradt. Bucurestiből jelentik: A Curentul-féle támadások hatása alatt, mint ismeretes, a főszövetség, az UFSR egy bizottságot küldött ki a Labdarugó Szövetség ügymenetelének felülvizsgálására. A bizottság azonban nem tudta megkezdeni munkáját, mert a Labdarugó Szövetség megtagadta könyveinek kiadását és csak pénzügyi ellenőrzést volt hajlandó elfogadni. Hónapokig tartó hadiállapot után most a főszövetség úgy döntött, hogy eláll a Labdarugó Szövetség elleni vizsgálatról és megelégszik a pénzügyi ellenőrzéssel. Érdekes, hogy ezt a határozatot ugyanazok hozták meg, akik annak idején a Labdarugó Szövetség elleni bizottságot küldték ki.

O Az Ujpest Svájcban. A kiváló újpesti gárda, a magyar profiválogatott diadalmas turájának eredményeképpen meghívást kapott Svájcban több mérkőzés lejátszására.

O Megőrült Jan Kozeluh cseh tenniszbajnok. Prágából jelentik: Jan Kozeluh, Csehszlovákia egykori amatőr tenniszbajnoka, aki valamikor a világ tíz legjobb játékosa közé számított, megőrült és szombaton elmeegógyintézetbe szállították. Jan Kozeluh bátyja Karl Kozeluhnak, a volt professzionista tenniszvilágbajnoknak.

O Ballangrud győzött a nemzetközi korcsolyázó versenyen. Oslóból jelentik: A nemzetközi gyorskorcsolyázó versenyeket tízezer főnyi közönség előtt fejezték be. Az 1500 méteres versenyben Ballangrud győzött 2 p. 20.7 mp. alatt, az 5000 méteren ugyancsak Ballangrud győzött 8 p. 38.8 mp.-es kitünő idővel. Az összesítés szerint a verseny győztese a norvég Ballangrud lett a finn Thunberg és az amerikai Schroeder előtt.

KÖNYVEK

Schidlof: Az „1000 szó” gyakorlati módszerének sorozatában — mint legújabb — a spanyol nyelvten is megjelent, amely az első nagyobb szabású, kimerítő, alapos spanyol nyelvten magyarok részére. A Schidlof „1000 szó” gyakorlati módszer sorozatában most megjelent spanyol nyelvten dr. Honti Rezső tollából ered. A 10 füzetes, teljes Schidlof spanyol nyelvten vászondobozban 240 lej bolti árban, postán utánvétellel franco a Lepage könyvkereskedésben: Cluj-Kolozsvár. Kérje a Lingua nyelvkönyvjegyzékét.

A „Lingua Nyelvkönyvek” sorozatában jelent meg dr. Honti Rezsőnek, a József Műgyetem olasz lektorának gyakorlati olasz nyelvtena, Modern kiviteli félvaszon kötésben 144 lej. Postán utánvétellel franco a Lepage könyvkereskedésben: Cluj-Kolozsvár. Kérje a Lingua nyelvkönyvjegyzékét.

Szerkesztői üzenetek

Kern Miklós, Radna: A hitközségi alapszabályok ügye teljesen egyházi természetű, s mint ilyen, nem tartozik miniszteri jóváhagyás alá. Ebben az ügyben egyébként forduljon teljes bizalommal a radnai Szent Ferenc-rendhez, amely kimerítő felvilágosítással és utbaigazítással szolgál.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Február végére elkészül a hitelválságot megszüntető törvény

Az igazságügyminiszter nagyfontosságú tervvel

Bucurestiből jelentik: Az 'Aradi Közlöny' még a múlt hónapban jelentette, hogy az igazságügyminiszteriumban új törvényeket készítenek, amelyek egyszersmindenkorra rendezik a konverziós törvények által zavarossá vált hiteléletet és véget vetnek a másfél év óta tartó bizonytalanságnak.

Legelsősorban az árverések és kényszervégrehajtások felfüggesztését tartalmazó törvényt — amely ez év május 1-ig érvényes — hatálytalanítják azzal az új törvénnyel, amely már február hónap végére teljesen elkészül.

és mihelyt a parlament az állami költségvetést, valamint az új adótörvényeket megszavazta, azonnal benyújtják a képviselőház plénumához. Mivel a törvényjavaslat gyors letárgyalását a kormány és a többségi párt fontosnak tartja, az már márciusban királyi szentesítés alá kerül és Popoviciu Mihály pénzügyminiszter véleménye szerint teljesen szükségtelen, hogy a végrehajtások és árverések felfüg-

gesztéséről szóló törvényt bármilyen rövid időre is meghosszabbítsák. A most készülő törvény magába foglalja az összes városi és községi ingatlanulajdonosok jelzálog tartozásait, de a kereskedelmi ügyletekből, vagy magánkhitelvezésekből származó tartozásokra az új törvény sem fog vonatkozni.

A törvénynek az az alapelve, hogy az adósok anyagi helyzetéhez mért legrövidebb idő alatt rendeződjenek a tartozások és pedig kizárólag kamatmérésével. A kihitelezett tőke elengedését vagy csökkentését a törvény nem rendeli el, hanem respektálja az összes fennálló hitelösszegeket. A leszállítandó kamatokot egy év alatt kell kiegyenlíteni az adósoknak és valószínűleg olymértű kamatcsökkenést fog tartalmazni a törvény, hogy a megmaradó összegek bírói eljárás nélkül is kiegyenlíthetők. A főváros pénzügyi köreiből a legnagyobb érdeklődéssel várják az új törvényt, amely végre hozzásegíti az országot a hitelválság nehezen várt megoldásához.

Megszűnik a legnagyobb magyar magánbankház

Szétomlott a milliárdos, százaléves báró Kohner-vagyon. — A tel-számolás váratlan szenzációt. — A világhírű báró Kohner-család teljes magánvagyonát is átadja a hitelezőknek

A budapesti báró Kohner bankárcsalád Damjanich-uccal világhírű bankjának száz éves palotája a legrövidebb időn belül teljesen bezárul a nyilvánosság előtt... A báró Kohner név száz éven keresztül világságos fogalom volt a világlapon, a megbízhatóság és a nagystíli vállalkozási szellem karakterizálta a céget, a tulajdonosok pedig — különösen Willy báró — típusai voltak az újkori arisztokrácia pompát és fényt kedvelő köreinek... Most véget ér a gondtalan jólét és az évtizedeken át megcsodált bárói család tagjai a mai viszonyokkal megbarátkozva, teljes visszavonultságban, egyszerű polgárok módjára folytatják életüket.

A megszűnő céget Kohner Adolf fejlesztette világhírűvé és üzleti koncepciójával, páratlan leleményességével a békeévekben, sokmillió aranykorona értékű vagyont szerzett. A magánbankház igen sok gyárat és a mezőgazdasággal kapcsolatos hatalmas vállalatot alapított. Kibérelte a gróf Tisza-család 10.000 holdas birtokát és megvette a százbereki szintén 5000 holdas gyönyörű uradalmat, amelyből azonban csak 1000 hold áll Kohner Adolf nevében és a Tisza István örökösének tulajdonában levő geszti uradalom ügyeit rövid idő óta újból a grófi család intézi.

A báró Kohner-cég 1931. novemberében a súlyos viszonyok miatt moratóriumot kért, mert az akkori vagyonálladék szerint a bank és az összes vállalatok száz százalékgig aktívák voltak. Amikor azonban a hatalmas vagyonról teljesen pontos és reális kimutatást készítettek — amelyben a nagytudású Fejér Gábor volt aradi vezérigazgató is intenzíven résztvett — kiderült, hogy az adósságok fedezete nem olyan értékű, amilyenek a moratórium kezdetekor látszott. A hitelezők tudtára hozott reális vagyoni kimutatás szerint a cég vagyona 12 millió pengő (360 millió lej), a tartozások összege pedig 15 millió pengő (450 millió lej), ami a lebonyolítás költségeinek levonása után 59 százalékos kielégítési hányadot jelent. Meglepetést kelt, hogy úgy az aktívákból, mint a passzívákból 75 százalék a külföldre esik és csak 25 százalék van Magyarországon, de a vagyontárgyak kétharmad részét már előbb lekötötték a legnagyobb hitelezők részére. Tehát a fedezet

csak 40 százalékra csökkent. Az ötnegyed év előtt megkapott moratórium után a Kohner-cégtől csaknem teljesen megvonták a hitelt, működése szűk térre szorult és emiatt igen nagy veszteségei keletkeztek.

A kishitelezők csekélyebb kvótával is megelégednének már, csak fix megállapodás jöhetne létre, mert attól tartanak, hogy lassankint semmire marad a hatalmas Kohner-vagyonból. A Damjanich-uccai Kohner-házban sok millió pengőt érő műkincsek voltak, amelyekről azonban most tudták meg, hogy Kohner Adolf a 3 év előtt Párisban rendezett aukción sokat eladott és a megmaradt festmények mai értéke legfeljebb 30.000 pengő. A gyáripari alapítások most szintén alacsony értéket képviselnek.

Az előkelő pénzvilág előtt szinte megfoghatatlan, hogy a hatalmas Kohner-vagyon miképpen folyhatott szét ennyire? Egyesek azzal indokolják, hogy a cég a súlyos időkben tulerjeszkedett és főleg ez sietette összeomlását. Az üzletek irányítói, akikben a báró-család feltétlenül megbízott, állandóan forszírozták a bankügyleteket, amelyek veszteségeket okoztak a cégnek, de akik azokat megkötötték, számottevő vagyont szereztek, habár ez a Kohner-család rovására történt. Tényként állapítják meg, hogy Kohnerék túlfinomak és túlzottan lóhiszeműek voltak üzleteikben s figyelmen kívül hagyták a mai emberek üzleti gondolkodását.

— A zágrábi mintavásár. A Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: 1933. május 27-től június 6-ig tartják Zágrábban a nemzetközi mezőgazdasági- és automobilliállítás, szeptember 2-11-ig az általános árumintavásárt, szeptember 9-10-ig a nemzetközi tenyészállatkiállítást, november 30-tól december 3-ig a konyhaművészeti- és szárnyaskiállítást, valamint a téli sportokra vonatkozó kiállítást.

— Tájékoztató táblázat az új bélyegek alkalmazásáról. Bucurestiből jelentik: Néhány nap múlva fontos táblázat kerül forgalomba, amelyet a trafikokban, a könyv- és újságáru- dákban alacsony áron fognak árusítani. Ez a nyomtatvány a február elsején életbelépett új bélyegtörvény alapján forgalomba került legújabb bélyegek mikénti felhasználásáról tájékoztatja az érdekelteket.

és következményei.

Mindenki, aki csak egyszer is átesett a spanyolnáthán, tisztában van azzal, hogy minduntalan ki van téve újabb fertőzésnek. Ez egyedül annak tulajdonítható, hogy a szervezet nem gyógyult ki teljesen és nem tartottuk be a szükséges elővigyázatossági rendszabályokat a betegség megelőzésére. Ma kegyetlenebbül pusztít ez a járvány, mint valaha s alig van ház, amelybe a spanyolnátha be nem furakodnék.

Hogy ezt a betegséget, amely a szervezetre súlyos utóhatással van, távoltarthassuk, vagy ott, ahol már kitört, gyógyíthassuk, ahhoz hatékony gyógyszerközökre van szükségünk.

Az ALGOCRATINE-ről már eddig is számtalanszor bizonyult, hogy spanyolnátha esetében a legjobb gyógyszer, mert a betegséget megelőzi, ha pedig már kitört, gyógyítja.

Az ALGOCRATINE minden gyógyszerárban és drogériában kapható 1, 3 és 8 kapszula eredeti csomagolásban.

Azonnali kísérlet sok kellemetlenségtől óvja Önt meg.

— Érdekes ingatlanvásárlás történt az elmúlt napokban Ujszentannán. Szentendrey Lajos általános ismert ujszentannai gabonakereskedő 130 ezer lejért megvásárolta Kreitler József örökösétől a község legforgalmasabb és legjobb helyén fekvő hatalmas magiárat. Ez az ingatlanvásárlás minden bizonnyal nagy hatással lesz Ujszentanna gabonakereskedelmének fellendülésére.

— Nyolcezer behozatali kérvényt adtak be januárban. Bucurestiből jelentik: A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége összeállította az ideiglenes kontingentálási rezsím alatt a behozatali engedélyek elnyeréséért beadott kérések statisztikáját, amely szerint januárban 8036 behozatali kérvény érkezett be. Ebből kereskedők 5580, az iparosok pedig 2456 kérvényt adtak be a Szövetséghez.

— Szabaddá teszik a behozatalt. A kereskedelmi és iparügyi minisztérium mellett működő kontingentálási bizottság a napokban foglalkozott azzal a tervvel, hogy a behozatalt szabaddá teszi az eddig kontingentált cikkekre is, abban az esetben, ha az importnak megfelelő exportot bonyolít le az importőr és az exportból nyert devizának 25 százalékát rendelkezésére bocsátja hivatalos árfolyamon a Nemzeti Banknak. A külföldön már felkészültek erre az új rendszerre és a romániai kiviteli cikkek átvételét a külföldi gyárosok fogják előkészíteni, hogy ezáltal megkönnyítsék a Románia felé irányuló bevitelt. A gabonaiélek és a nyersolajok azonban nem képezhetik a kompenzáció alapját és ez megnehezíti az új rezsím bevezetését.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVÁN

felel.

